

Uunga siunnersuut: Uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutit tamatumunngalu atatillugu suliniutit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, ulloq xx. xxx 2016-imeersoq

(Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq)

pillugu

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:
Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K Heilmann, Atassut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B Egede, Inuit Ataqatigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Suka K Frederiksen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Iddimangiu Bianco, Inuit Ataqatigiit

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Siunnersuummi siunertaavoq isumannaassallugu Namminersorlutik Oqartussaaf nalilinnit tamakkunanga naleqarnerulersitsisarnertigut pissarsiassanik ilisimasanillu naammaginatsumik pissarsisarnissaat, tamatumani aamma aningaasarsiornikkut aningaasarsiornerullu avataani iluaqutissanik, isumalluutinit uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunit Kalaallit Nunaanneersunit pissarsiarineqartartunit. Kiisalu aamma siunnersuummi siunertaasut ilagaat uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutit Kalaallit Nunaanneersut ilisimaneqarnerulernissaat.

Uumassusillit assigiinngisitaarnerat pillugu nunarsuarmit isumaqatigiissutaanni aamma Nagoyami isumaqatigiissuummi qularnaarnerpoq nuna pisuussutit pineqartut pinngorfigisaat pisinnaatitaaffeqartoq, naleqartitanit uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutiniit naammaginatsumik pissarseqataasarnissamut, isumaqatigiissummilu aamma siuarsarnerpoq uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutinit tunngasumik ilisimasat katersorneqartarnissaat, tamanullu paasissutissiissutigineqartarnissaat. Siunnersuutip imarai aalajangersakkat inuiaqatigiit kalaallit aningaasarsiornikkut allatigullu

uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutinit iluaquteqarnerni pissarsiassaqaarnissaannik qulakkeerinnissamik siunertaqartut kiisalu aalajangersakkat ilisimasat katersorneqartut ilisimatusaatigineqartarnissaannik tamanullu paasissutissiissutigineqartarnissaannik qulakkeerinnissamik siunertaqartut.

Uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutit iluaqutigineqarnerat nalinginnaasumik atortussiassanik tappiorannartunit pisunit iluaquteqartarnermut pisinnaatitaaffinnik tunngaveqarpoq, tassa ilisimasat aamma teknologi ilisimatusernakkut ineriartortitsinikkullu pinngortuusut tunngavigalugit. Uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutininik misissuinerit nalinginnaasumik misiligutissanik tigusernakkut ingerlanneqartarput, misiligutissallu tiguneqartartut annikitsuaraagajullutik. Tamatumalu aamma kinguneraa uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutininik misissuinerit annertunerusutigut avatangiisit sunnerneqartannginnerat. Misiligutissat katersorneqareeraangata misissuisarfimmullu - laboratoriamut - ingerlanneqareeraangata pisinnaatitaaffiit qulakkeernissaat imaluunniit Kalaallit Nunaanneernerisa uppersarsinnaanissaa ajornarsinnaavoq. Ilisimatoq imaluunniit suliffeqarfik Kalaallit Nunaanni uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutininik aningaasarsiutigalugit iluaqutigineqarnissaat siunertaralugu katersisimasoq, assersuutigalugu nioqqutissiornermik annertuumik ingerlatsinissamik siunertaqartumik, aatsitassarsiornermisulli tamatigit sumiiffimmut aallerfusimasumut uteqqinneq ajorpoq atortussiassanik aammaarluni aallerniarluni.

Inatsisip maanna atuuttup siunertaraa uumassusilinnit isumalluutit assigiinngisitaartut iluaqutigineqarneranni illersorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa aamma uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutininik iluaquteqartarnerni Kalaallit Nunaat naammaginatsumik naapertuilluartumillu ajunngitsorsiaqassasoq iluaqutissarsissasorlu.

Tamanna siunnersuummi, inatsisip maanna atuuttup nutarterneqarneranik imaqartumi pingaarnertut aamma anguniarineqarpoq. Inatsimmi maanna atuuttumi tulluanngitsut uani peerneqarput, tamatumani inatsisip atuuffissaa uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutininik taamaallaat tunngasunngortinneqarluni. Tamatumalu saniatigit uumassusillit assigiinngisitaarnerat pillugu isumaqatigiissut 1992-imi atuutillerata, tassunga ilanngullugu Nagoyami isumaqatigiissut, kingorna ilassutit aamma ilanngunneqarput.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Nunatsinni uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutininik atuinertup nakkutilliivigineqarnissaata aqutsivigineqarnissaatalu pingaaruteqarnerat Inatsisartuni nalinginnaasumik isumaqatigineqarpoq, taamaalilluni nunarput uumassusillit

sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutinit immikkuullarissunit ilisimasanik aningaasaqarnikkullu iluaqutissanik sapinngisamik annertunerpaamik pissarsisinnaaqullugu. Inatsisissatut siunnersuummi immikkoortut ilaat, tassunga ilaatigut ilanngullugu ilisimasat qangarnitsat nunallu inoqqaavisa nassuiarneqarnerat, oqallinnerup ingerlanerani nangaassuteqarfigineqarput. Aammalu ilisimatusartut tunngaviusumik ilisimatusarnissamut periarfissaat eqqarsaatigalugit qinnuteqartarnermi periutsit nangaassutigineqarlutik.

3. Tusarniaanermut akissutit

Siunnersuut piffissami 22. december 2015-imiit 26. januar 2016 tamanut saqqummiunneqarpoq Namminersorlutik Oqartussat tusarniaasarnermut quppersagaanni.

Aammalu siunnersuut oqartussaasuni tulliuuttumi takutinneqartuni kattuffinnilu il.il. tusarniaassutigineqarsimavoq:

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atortitsinermut Naalakkersuisoqarfik, KANUKOKA, Sulisitsisut, Kalaallit Nunaanni Politiit, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, SIK, Greenland Business A/S, aamma Visit Greenland A/S.

Naalakkersuisut tusarniaanermi akissutinik ukunangga tigusaqarput: Pisortanit, kattuffinnit il.il. tulliuuttunit:

Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atortitsinermut Naalakkersuisoqarfik

Nunanut allanut Pisortaqarfik

Greenland Business

Sulisitsisut

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommune Kujalleq

ColdZymes ApS v/Peter Stougaard

Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfik siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfik siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat (SIK) siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

KANUKOKA-p oqaatigaa Kommune Kujallermit tusarniaanermi oqaaseqaat tapersersorneqartoq.

Inatsisissatut siunnersuut siunnersuummullu nassuiaatit oqaaseqaatit tiguneqartut immikkullu ilisimasallit oqaaseqaataat tunngavigalugit naleqqussarneqarput.

3.1 Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap tusarniaanermut oqaaseqaatai

Siunnersuut siamasissumik tusarniutigineqarpoq, tamannalu iluarisimaarnartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Tusarniaanermut akissutit tiguneqartut tunngavigalugit inatsisissatut siunnersuummik iluarsisamik Naalakkersuisut nassiussaqsarsimmata ataatsimiititaliamit aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq. Aammattaaq tusarniaaffigisat tusarniaanermut akissutaat iluarsisassatullu kissaataat Naalakkersuisunit sapinngisamik malinniarneqsarsimmata Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Tassunga atatillugu naqqiut 1. april 2016-imik ullulerneqartoq Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit innersuussutigineqarpoq, tassani allassimalluni naqqiutip taassuma inatsisissatut siunnersuut 3. marts 2016-imeersoq taarseraa.

Teknikip tungaanit isigalugu nalinginnaasumik nassuiaatit aammalu Naalakkersuisut tusarniaanermut akissutinik tiguneqartunik nassuiaanerat akissuteqarnerallu peqqissaarunneqsarsimasutut isikkoqarput. Tusarniaaffigineqartut isumaat Naalakkersuisunit isumaqatigiuaannarneqanngitsut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Aalajangersakkalli allanngortinneqarnissaanut siunnersuutigineqartumut akuersisimatinnatik Naalakkersuisut tunngavilersuilluartarsimapput.

3.2. Tusarniaarnermut akissutit qitiusut ataasiakkaat

Inatsisissatut siunnersuutip oqaluuserineqarneranut atatillugu inatsisissatut siunnersuummi immikkoortut ataasiakkaat tikkuarneqarput. Tassunga ilanngullugu nunap inoqqaavisa inatsisissatut siunnersuummi nassuiaatigineqarnerat. Apeqqut tamanna Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit misissorneqsarsimavoq. Ilisimatusartut pilersitseqqaartutut pisinnaatitaaffii ernummatigineqartut aamma oqaatigineqarpoq. Ajornartorsiutit immikkut ittut taakku tusarniaaffigisanit saqqummiunneqartut Naalakkersuisunit aaqqiiviginiarneqsarsimasut inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allassimavoq:

Nunanut Allanut Pisortaqarfimmit tusarniaanermut akissut:

Tusarniarneqartup siunnersuutigaa inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu ilanngunneqassasoq aalajangiiffigisassaq Kalaallit Nunaata Nagoyami isumaqatigiisummik akuersissuteqarnera pillugu.

Naalakkersuisut isumaqatigaat pissusissamisoortoq sapinngisamik piaartumik Nagoyami isumaqatigiisummut tunngatillugu isummertoqarnissaa.

Tusarniarneqartup tusarniaanermut akissummini ilanngullugu malugeqquvaa, uumassusillit assigiinngisitaarnerat pillugu nunarsuarmit isumaqatigiisutaanni taaguusersuutit nunat inoqqaavinut sumiiffinnilu inuiaqatigiinnut tunngatillugu atorneqarlersimanerat. 2014-imi "the conference of the parties"-mi aqqaneq aappasaanik ataatsimiinnermi taaguutinik allannguisoqarpoq, "qangaaniilli sumiiffinnilu inuiaqatigiit" taarserneqarmata "nunap inoqqaavi aamma sumiiffinni inuiaqatigiit" atorneqalerlutik. Tamatumunngalu atatillugu aalajangerneqarpoq illuatungeriit kissaatiginngikkaat Nagoyami isumaqatigiisutip ammaqqinnissaa, naak aalajangiunneqaraluartoq "nunap inoqqaavi aamma sumiiffinni inuiaqatigiit" atorneqalissasut siunissami uumassusillit assigiinngisitaarnerat pillugu nunarsuarmit isumaqatigiisutaannut atatillugu. Tusarniaavigineqartup taamaattumik inassutigaa taaguutit nutaat "nunap inoqqaavi aamma sumiiffinni inuiaqatigiit" inatsisissatut siunnersuummi atorneqassasut.

Nassuiaatit pissutissaqartitsisimapput oqaatsinik atuinerup siunnersuummi nassuiaatinilu allanngortinnissaanut, siornagut "qangaaniilli sumiiffinnilu inuiaqatigiit" atorneqartoq maanna "nunap inoqqaavi sumiiffinnilu inuiaqatigiit" atorneqalerluni. Naalakkersuisut tamatumunnga atatillugu eqqumaffigaat uumassusillit assigiinngisitaarnerat pillugu nunarsuarmit isumaqatigiisutaanni aammalu Nagoyami isumaqatigiisummi atorneqartut "qangaaniilli sumiiffinnilu inuiaqatigiit".

Oqaaseqatigiit "nunap inoqqaavi sumiiffinnilu inuiaqatigiit" Nunanut Allanut Pisortaqarfiup tusarniaanermut akissutaa tunngavigalugu Naalakkersuisunit erseqqissarneqarsimasut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Siuliani allassimasut innersuussutigalugit apeqqut tamanna iluarsineqartutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Tassungu atatillugu inatsisissatut siunnersuut manna Nagoyami isumaqatigiisutip Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalernissaanut tunngavissat ilagigaat ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Sulisitsisut tusarniaanermut akissutaat:

Tusarniaavigineqartup oqaatigaa misissullaqqunartoq pilersitseqqaartutut pisinnaatitaaneq, piginnittussaataatitaaneq unioqqutinneqassanersoq Naalakkersuisut ilisimatusarnermi angusanik tamanut tusagassiisarniarnerat, atuagassiani allani saqqummiunneqareersunik

pillugu. Tusarniaavigineqartup tamatumunnga atatillugu oqaatigaa piginnittussatuatut ileqqunik unioqqutitsinerussasoq Naalakkersuisut ilisimatusarnermi naammassisat tamaasa tamanut tusagassiarisassappatigit, sammisami pineqartumi ilisimatuut ilisimatusarnermikkut angusarisimasaat. Tusarniaanermullu akissutaasoq naapertorlugu tamanna kinguneqassaaq ilisimatoosq isumaqatigiinniutissaqassanngitsoq, ilisimatuut allat ilisimatusarnermikkut angusaannut atatillugu. Angusat / nalunaarusiat tamanut tusagassiarisarneri taamaattumik taamaallaat pisinnaasariaqartoq piginnittussaatitaasumut isumaqatigiissuteqareernikkut, tusarniaavigineqartoq isumaqarpoq, tamannalu inatsisissatut sinnersuummi ersarissumik nalunaarneqartariaqartoq.

Oqaaseqaatit pissutissaqartitsilersimapput siunnersuummut § 18, imm. 4-mi oqaaseqatigiinnik nutaanik ilassusiinissamut, tamanut tusagassiisoqassanngitsoq piginnittussaanermut aalajangersakkanut tamanna akerliuppat.

Tamanna pillugu tusarniaarnermut akissuteqartut oqaaseqaataat Naalakkersuisunit malinneqarsimasut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit oqaatigineqarsinnaavoq. § 18, imm. 4-mi aalajangersakkap nutaap ajornartorsiut tusarniaaffigineqartunit saqqummiunneqartoq iluarsiivigigaa ataatsimiititaliaq naliliivoq.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Inatsimmi siunertaq anguniarneqartorlu taparserini aammalu inatsisitigut tunngavigisaq nunatsinni uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutit illersorneqarnissaannut maleruagassiisoq inatsisissatut siunnersuutikkut nutarterneqarmat Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit ataatsimut isigalugu oqaatigineqassaaq. Naligiimmik mianerisassat arlallit oqimaqatigiissaarneqarnissaat, tassungalu ilanngullugu nunatsinni uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutinik atuisoqarneratigut aningaasaqarnikkut iluanaarutaasinnaasunik Kalaallit Nunaata qulakkeerunneqarnissaa inatsisissatut siunnersuummi siunertarineqarpoq.

Ilisimasat uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutit pillugit ilisimatusarnikkut nunatsinni ingerlaavartumik pissarsiarineqartut nunatsinnut iluaqutaanissaasa qulakkeerunneqarnissaa inatsisissatut siunnersuutikkut aamma siunertarineqarpoq.

Inatsisitut tunngavigineqartup ulluinnarni aqutsivigineqarnerani ilisimatusartunut nunatsinni tunngaviusumik ilisimatusarnissamik kissaateqartunut pisariaqanngitsunik piunnaasaqateqannginnissamut Naalakkersuisut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput. Nunatut tunngaviusumik ilisimatusarfissatut taamatullu niuernissamik siunertaqarnerusumik ilisimatusarfissatut kajungerineqartuarnissaaq pingaaruteqarpoq.

Tassunga atatillugu periarfissaqarfiani najukkani immikkut ilisimasalinnik Naalakkersuisut peqataatitsisarnissaat aamma pingaaruteqarpoq. Matumani ataatsimiititaliamit eqqarsaatigineqarpoq Sisimiuni ingeniørinngorniarmiup, Ilisimatusarmiup, Pinngortitaleriffiup aammalu nunani allani univertitetinit suliffeqarfinnillu namminersortunit ilisimatusartut siunissami suleqatigineqarsinnaanerit. Taama suleriaaseqarneq ilaatigut ilinniarfinit assigiinngitsunik sammisalinnit atorneqartarpoq, tamatumani ilisimatusartut immikkullu ilisimasallit assigiinngitsut suliatic akimorlugit suleqatigiittarput.

Inatsisissatut siunnersuutip tusarniutigineqarneranut atatillugu Pinngortitaleriffik, Ilisimatusarfik Sisimiunilu DTU Naalakkersuisunit peqataatinneqarsimasuuppata soqutiginarsimassagaluartoq Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taakkuninnga tusarniaasoqarsimagaluarpat taakku inatsisissatut siunnersuummut soqutiginarfik nutaanillu ilassuteqarsimasinnaassagaluarput. Inatsisissatut siunnersuut una naapertorlugu Naalakkersuisut nalunaarutitik atuutsitsilersaartut inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini Naalakkersuisut arlaleriarlutik oqaatigigaat Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Tamanna pitsaasutut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, inatsisissatummi siunnersuut teknikip tungaanit isigalugu pisariummat ataatsimiititaliarlu naliliimmat inatsimmi maleruagassanik suliffeqarfiit ilisimatusartullu aqutsisinnaanissaat nalunaarusiornikkut pisariinnerulersinneqarsinnaasoq. Nalunaarutitik tusarniaanissanut atatillugu nunatsinni ilisimatusarnikkut ingerlatsiviit susassaqtut, tassungalu ilanngullugu Upernaviarsummi misileraavik, aamma ilaateqqullugit Naalakkersuisut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput. Tassami Upernaviarsum naasunik assigiinngitsunik issittumi naatitsinermik, taamaalillunilu uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttakkanik misileraasuummat.

Kalaallit Nunaata piffissap ingerlanerani aningaasaqarnikkut pissarsiaqarsinnaaneranut tunngavissanik pilersitsinissamut aammalu ilinniarfinnik assigiinngitsunik sammisalinnik ilisimatusarfinnillu nutaanik ineriartortitsinissamut inatsisissatut siunnersuut una peqataaqataasinnaasoq kiisalu suliffissuaqarfinnik ilisimatusarnermik ilisimasanillu taamaattunik iluaquteqarsinnaasunik nunatsinni suliffeqarfiit aaqqissuusaaasumik suleqateqalersinnaassasut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit neriuutigineqarpoq.

Uumassusillit sananeqaataasigut kingornuttagaasunik isumalluutitik niuernermit tunngaveqarluni atorluaanissamut suliaqarfinni arlalinni, tassunga ilanngullugu immuliorfinni, aalisakkanik tunisassiorfinni, inuussutissanik suliffissuaqarfinni kiisalu nakorsaassiorfinni periarfissaqarluartoq ataatsimiititaliaq nalilivoq. Nunatsinni suliffeqarfiit suleqatitut, tassungalu ilanngullugu pingaartumik inuussutissanik suliffeqarfinnut aalisakkanillu tunisassiorfinnut sammitinneqartumik uumassusillit sananeqaataasigut

kingornuttagaasunik isumalluutitik ilisimatusarnermi peqataatinneqarsinnaanerat ataatsimiititaliamit neriuutigineqarpoq.

5. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini sukumiilluinnartumik nassuiaatigineqarlutillu paasinarsisinneqartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Tamanna pillugu annertunerusumik oqaaseqaateqarnissamut ataatsimiititaliaq tunngavissaqanngilaq.

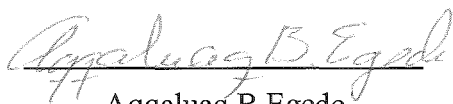
6. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaa.

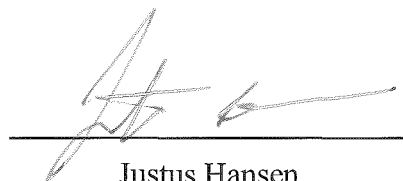
Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Siverth K Heilmann
Siulittaasoq

Aqqaluaq B Egede
Siulittaasup tullia

Justus Hansen

Suka K Frederiksen

Iddimangiu Bianco